

29 דצמבר 2020
י"ד טבת תשפ"א

לכבוד
אלעד מן, עו"ד
יועמ"ש עמותת הצלחה

הנדון: בקשת חופש מידע – הסדרי ניגודי עניינים ושאלונים

סימוכין: פניית חופש מידע – עמותת הצלחה מיום 08.05.2020, הנחיית היחידה לחופש המידע ומשרד המשפטים מיום 23.06.2020, הודעה על בקשת ארכה בבקשת חופש המידע מיום 18.05.2020

1. בקשתך מיום 08.05.2020 לקבלת המידע המפורט להלן, התקבלה אצלנו ביום 08.05.2020:

"1. העתק כל הסדרי ניגוד הענייניים שנחתמו, עודכנו או שונו ברשות החל מיום 2018/1/1 ועד למתן מענה לבקשה (למעט אם פורסמו ואז די בלהפנות למקום הפרסום)
2. רשימת העובדים אשר היו מחויבים במילוי שאלון לאיתור ניגוד עניינים או לצורך בחינת הצורך שבעריכת הסדר ניגוד עניינים, התפקיד, המועד שבו מילאו את השאלון וככל שלא מילאו או עוכב מילוי השאלון, הסיבות לכך (אם לא קיים מידע בדבר סיבות והנמקות אז את העתק הבקשה לארכה וההחלטה המתירה את הארכה).
3. נהלים והנחיות החלים על הרשות ואורגניה לעניין מילוי שאלונים או עריכת הסדרים."

2. בהמשך ניתנו הנחיות משרד המשפטים והיחידה לחופש המידע לעניין אופן הטיפול בבקשתכם. על רקע האמור, נשלחה לכם הודעה על ארכה בטיפול בבקשתכם. לאחר שבחנו את בקשתכם ובהתאם להנחיות שהועברו מטעם היחידה הממשלתית לחופש המידע, להלן המידע שנוכל למסור.
3. מערך הסייבר במשרד ראש הממשלה (להלן – המערך), פועל לפי החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשמ"ח – 1998 (להלן – החוק להסדרת הביטחון) והחלטות הממשלה בתחום הגנת הסייבר¹, לקידום ההגנה על תפקודו התקין בשגרה ובזמן חירום של מרחב הסייבר הישראלי.
4. בהתאם להוראות סעיף 14(17) לחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998 (להלן – החוק), מערך הסייבר הלאומי כהגדרתו בחוק להסדרת הביטחון ויחידות הביטחון ברשויות הציבוריות בעניינים המונחים על ידי המערך בהתאם לחוק, מוחרגים מהוראות חוק חופש המידע.
5. בהתאם לחוק להסדרת הביטחון מערך הסייבר הלאומי מוגדר כ"מערך הסייבר הלאומי שהוקם על פי החלטת הממשלה ופועל בהתאם להחלטותיה". בהתאם להוראת סעיף 21(ב) לחוק, "ממונה ביטחון במערך הסייבר הלאומי יהיה אחראי על ארגון וביצוע פעולות אבטחת פיזית, פעולות לאבטחת מידע ופעולות לאבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות, וכן על הפיקוח על פעולות אלה".
6. עמדתו של ממונה הביטחון במערך הסייבר הלאומי (ראש אגף הביטחון במערך) הינה כי חשיפה של תפקידים ושמות במערך הסייבר הלאומי בצורה מרוכזת עלולה לסכן את ביטחון המדינה.

¹ בהחלטת ממשלה מספר 3611 בנושא "קידום היכולת הלאומית במרחב הקיברנטי" מיום 07.08.2011 (להלן – החלטה 3611), הוחלט על הקמת המטה הקיברנטי הלאומי (להלן – המטה) והוטל עליו, בין היתר, לגבש תפיסת הגנה לאומית למרחב הסייבר. בהחלטות הממשלה מספר 2443 ("קידום אסדרה לאומית והובלה ממשלתית בהגנת הסייבר") ו-2444 ("קידום ההיערכות הלאומית להגנת הסייבר") מיום 15.02.2015 אישרה הממשלה את התפיסה שגיבש המטה. עוד יצויין כי ביום 17.12.17 קיבלה הממשלה החלטה מספר 3270 שבה נקבע כי המטה והרשות יאוחזו לגוף אחד – מערך הסייבר הלאומי (להלן – המערך).

7. עם זאת, פעלנו להציג את המידע שניתן להציג בהיבטי טיפול מניעת חשש לניגוד עניינים במערך הסייבר הלאומי, בהתאם לתכליות חוק חופש המידע, כמפורט להלן.
 8. מדיניות מערך הסייבר הלאומי ביחס לעריכת הסדרי ניגודי עניינים הינה כי כל עובדי מערך הסייבר הלאומי והיועצים חייבים במילוי שאלון ניגוד עניינים ובעריכת הסדר ניגוד עניינים, למעט מקרים פרטניים שבהם קובע היועץ המשפטי כי אין צורך בעריכת הסדר שכזה. מדיניות זו כמובן מכילה בתוכה את הוראות התקשי"ר בנושא זה.
 9. מדיניות מרחיבה זו, נעוצה במגוון רחב של טעמים ביניהם, הממשקים והחשיפה הפוטנציאלית של עובדי המערך למשק ולתעשיית הסייבר הישראלית, כפועל יוצא מייעוד מערך הסייבר הלאומי כפי שזה נקבע בהחלטות הממשלה.
 10. הסדרים אלו נערכים כעניין שבמדיניות משפטית.
 11. נקודת המוצא לעריכת הסדרי ניגודי עניינים אלה, הינה כי עובדי המדינה והיועצים למערך הסייבר הלאומי, מבצעים עבודתם ביושרה ובנאמנות וכי האחריות למנהל תקין ולהימנעות ממצבים שיכולים להעמידם בחשש לניגוד עניינים מונחת, בראש ובראשונה, לפתחם. במובן זה העקרונות והכללים שנקבעים במסגרת ההסדרים הנערכים במערך הסייבר הלאומי, נועדו לשרת בין היתר את בעלי התפקידים במערך על מנת לסייע להם למנוע תקלות שיסודן באי הבנה של המצב המשפטי. הסדרי ניגודי עניינים אלה אינם מתפרסמים.
 12. בנוסף, הוראות התקשי"ר קובעות את ההליך הפרוצדוראלי, שבאמצעותו מובטח כי טרם איושן של משרות מסוימות וטרם העסקתם של יועצים חיצוניים במשרדי הממשלה או ביחידות הסמך, תבחן סוגית ניגוד העניינים לגבי המועמד לתפקיד.
 13. בהתאם להוראת סעיף 13.621 נקבעו מספר משרות אשר ביחס אליהן חל הנוהל לעריכת הסדרי ניגודי עניינים. מתוך המפורט בסעיף זה לתקשי"ר להלן המשרות הרלוונטיות למערך הסייבר הלאומי (להלן – המערך):
- א. **משרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה, כאמור בסעיף 11.96 לתקשי"ר.** סעיף זה חל במערך על ראש מערך הסייבר הלאומי (בהתאם להחלטת ממשלה 3270 בדבר "איחוד יחידות מערך הסייבר הלאומי" מיום 17.12.2017. הסדר ראש מערך הסייבר הלאומי אינו ניתן לפרסום מחשש לפגיעה בביטחון המדינה בהתאם להוראת סעיף 9(א)(1) לחוק חופש המידע.
 - ב. **משרות בהן דרגת השיא במתח הדרגות הצמוד לתקן המשרה היא אחת משלוש הדרגות העליונות בכל סולם דירוג.** בהתאם לחוות דעת ראש אגף הביטחון במערך הסייבר הלאומי, אין אפשרות למסור את המידע המבוקש וזאת מאחר וחשיפתו עלולה לפגוע בפעילות מערך הסייבר הלאומי ולכן חל עליו סעיף 14(17) לחוק וחשיפתו עלולה לפגוע בביטחון המדינה בהתאם להוראת סעיף 9(א)(1) לחוק.
 - ג. **כאמור לעיל, בתיאום עם האחראי לפי התקשי"ר (סמנכ"ל למנהל) נקבעה מדיניות משפטית שלפיה לנוכח מאפייני פעילות המערך מן הראוי להחיל חובת מילוי שאלון והחתמה על התחייבות מתאימה למניעת ניגוד עניינים, כמפורט לעיל.**
 - ד. **יועצים ועוזרים בלשכת מנכ"ל.** במערך הסייבר הלאומי נערכים כאמור הסדרי ניגודי עניינים ליועצים לראש מערך הסייבר הלאומי. בהתאם לחוות דעת ראש אגף הביטחון

במערך הסייבר הלאומי, אין אפשרות למסור את המידע המבוקש וזאת מאחר וחשיפתו עלולה לפגוע בפעילות מערך הסייבר הלאומי ולכן חל עליו סעיף 14(17) לחוק וחשיפתו עלולה לפגוע בביטחון המדינה בהתאם להוראת סעיף 9(א)(1) לחוק.

ה. **כל מועמד המתמנה לתפקיד יועץ חיצוני למערך הסייבר הלאומי** – כלל יועצי מערך הסייבר הלאומי נדרשים למלא שאלון למניעת ניגוד עניינים ונערך להם הסדר. בהתאם לחוות דעת ראש אגף הביטחון במערך הסייבר הלאומי, אין אפשרות למסור את המידע המבוקש וזאת מאחר וחשיפתו עלולה לפגוע בפעילות מערך הסייבר הלאומי ולכן חל עליו סעיף 14(17) לחוק וחשיפתו עלולה לפגוע בביטחון המדינה בהתאם להוראת סעיף 9(א)(1) לחוק.

14. באשר לבקשתכם לקבלת רשימת העובדים אשר היו מחויבים במילוי שאלון לאיתור ניגוד עניינים או לצורך בחינת הצורך שבעריכת הסדר ניגוד עניינים, ויתר הפרטים הקשורים בכך - בהתאם לנוהל עבודה פנימי שגובש בין היועץ המשפטי למערך הסייבר הלאומי ולאחראי, כלל עובדי מערך הסייבר הלאומי ויועציו נדרשים במילוי שאלון ניגוד עניינים ובעריכת הסדר מתאים כאמור. זאת, למעט מקרים חריגים בעיקר בקרב בני ובנות שירות לאומי המשרתים במערך, שנמצא על ידי היועץ המשפטי למערך הסייבר הלאומי, כי אין צורך בעריכת הסדר ניגוד עניינים עבורם. לאור העובדה שמדובר בכלל העובדים והיועצים שנקלטו למערך הסייבר הלאומי, בהתאם להנחיית ראש אגף הביטחון במערך הסייבר הלאומי, חל איסור על פרסום התפקידים ושמות בעלי התפקידים במערך הסייבר הלאומי. זאת הן עקב תחולתו של סעיף 14(17) לחוק, חשש לפגיעה בביטחון המערך, והן בהתאם להוראת סעיף 9(א)1 מידע אשר גילוי יש חשש לפגיעה בביטחון המדינה.

15. לעניין מועד מילוי השאלונים לעריכת ניגוד עניינים יובהר כי מועד זה נקבע בהתאם לתיאום עם האחראי לפי התקשי"ר כחלק מתהליך הקליטה והוא קודם ומהווה תנאי לקליטתו של העובד למערך הסייבר הלאומי, ובהתאם להנחיות ועדת המכרזים, טרם התקשרות.

16. כך עובד, יועץ וכל אדם שנדרש לו הסדר ניגוד עניינים ימלא שאלון וייערך לו הסדר ורק אז הוא יזומן להמשך תהליך הקליטה במערך הסייבר הלאומי.

17. למיטב בדיקתנו לא זכור לנו מקרה שבו מועמד לעבודה או לשירותי ייעוץ במערך הסייבר הלאומי, סירב לחתום על הסדר למניעת ניגוד עניינים. מובן כי במקרים בהם יש מורכבות נדרש שיח, לעיתים מול גורמי מחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים, על מנת לעצב מסגרת מתאימה.

18. באשר לבקשתכם לקבלת נהלים והנחיות החלים על הרשות ואורגניה לעניין מילוי שאלונים או עריכת הסדרים, מצ"ב למכתבנו זה עיקרי הנוהל הפנימי שגובש והוכן בין היועץ המשפטי למערך הסייבר הלאומי והאחראי המחיל את הקווים המנחים לעריכת הסדרי ניגוד עניינים במערך הסייבר הלאומי.

בכבוד רב,
יגאל אונא
ראש מערך הסייבר הלאומי

העתק:
עו"ד עמית אשכנזי – יועמ"ש מערך הסייבר הלאומי